

УДК 330.3:622.12

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ КОМБІНАТІВ

Н. М. Романюк, к. е. н., доцент, ДВНЗ «Національний гірничий університет», romnat07@rambler.ru

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: економіко-математичне моделювання – для встановлення залежності результатів діяльності комбінатів від факторів середовища господарювання; трендовий аналіз – для аналізу динаміки показників розвитку ГЗК; факторний аналіз – для визначення впливу факторів середовища господарювання на результати діяльності ГЗК.

Результати. Оцінена ефективність функціонування гірничо-збагачувальних комбінатів. Досліджено вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовища на розвиток гірничо-збагачувальних комбінатів. Класифіковано зазначені фактори за рівнем небезпеки їх впливу з урахуванням ймовірності, напряму впливу та ваги факторів у загальній зміні показника розвитку.

Аргументована доцільність врахування можливості дострокового уведення в дію частини потужності технологічного об'єкту з відповідним скороченням часу користування кредитними коштами. Складено графік вхідних та вихідних грошових потоків проекту з урахуванням можливості дострокового уведення в дію частини потужності технологічного об'єкту. Обґрунтовано методичний підхід до визначення черговості реалізації заходів у складі інвестиційного проекту підприємства, що забезпечує мінімізацію власних коштів, сплачених за користування кредитом протягом реалізації проекту з урахуванням суми додаткового прибутку, отриманого при впровадженні окремих заходів.

Новизна. Удосконалено методичний інструментарій оцінки ймовірності зміни рівня показника розвитку підприємства під впливом факторів середовища господарювання, що передбачає визначення зваженої ймовірності як добутку ймовірності впливу окремого фактору та його ваги у загальній зміні показника. Удосконалено методичний підхід до оцінювання та прогнозування рівня

небезпеки впливу факторів середовища господарювання, що дозволяє на основі побудови факторних моделей одночасно враховувати вагомість, ймовірність і напрям впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на результати діяльності підприємства.

Практична значущість. Оцінений вплив факторів середовища господарювання на розвиток гірничо-збагачувальних комбінатів, встановлений рівень небезпеки впливу факторів та обґрунтована послідовність реалізації заходів в складі інвестиційного проекту підприємства створює підґрунтя ефективного стратегічного розвитку гірничо-збагачувальних комбінатів.

Ключові слова: гірничо-збагачувальні комбінати, стратегія, стратегічний розвиток, середовище господарювання, фактор, ймовірність впливу, інвестиційний проект.

Література

1. Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. – М. : Прогресс, 1989. – 519 с.
Ansoff I. *Strategicheskoye upravleniye* [Strategic Management] / Per. s angl. – М. : Progress, 1989. – 519 p.
2. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов / Майкл Е. Портер; Пер. с англ. – М. : Альпина Бизнес Букс. – 2005. – 454 с.
Porter M. *Konkurentnaya strategiya. Metodika analiza otrasley i konkurentov* [Competitive Strategy. Methods of Analyzing Industries and Competitors] / Maykl Ye. Porter; Per. s angl. – М. : Al'pina Biznes Buks. – 2005. – 454 p.
3. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа, 12-е издание: Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2006. – С. 928.
Tompson A. A., Strickland A. Dzh. *Strategicheskii menedzhment: kontseptsii i situatsii dlya analiza* [Strickland. Strategic Management: Concepts and situation analysis], 12-ye izdaniye: Per. s angl. – М. : Izdatelskiy dom «Vilyams», 2006. – P. 928.
4. Шумпетер Й. Теория экономического развития (исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры / Й. Шумпетер. Под ред. А. Г. Милейковского. Пер. с нем. В. С. Автономова. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.
Shumpeter Y. *Teoriya ekonomicheskogo razvitiya (issledovaniye predprinimatelskoy pribyli, kapitala, kredita, protsenta i tsikla konyunktury* [The Theory of Economic Development (study of business profits, capital, credit, interest and cycle conditions)] / Y. Shumpeter. Pod. red. A. G. Mileykovskogo. Per. s nem. V. S. Avtonomova. – М. : Progress, 1982. – 455 p.
5. Вагонова О. Г. Економічні стратегії гірничих підприємств як похідна раціональності природокористування в системі суспільних відносин [Електронний ресурс] / О. Г. Вагонова, В. В. Волошенко // Науковий вісник НГУ. – 2012. – № 2 (128). – С. 127–134.
Vahonova O. H. *Ekonomichni stratehiyi hirnychyykh pidpryyemstv yak pokhidna ratsionalnosti pryrodokorystuvannya v systemi suspilnykh vidnosyn* [Mining enterprises' economic strategies as derivatives of nature as a system of social relations] [Elektronnyy resurs] / O. H. Vahonova, V. V. Voloshenyuk // Naukovyy visnyk NHU. – 2012. – № 2 (128). – P. 127–134.
6. Варавя Л. М. Моделирование виробничої стратегії на сучасному гірничодобувному підприємстві / Л. М. Варавя, А. А. Варавя // Економіка промисловості. – Донецьк : ІЕП НАН України. – 2009. – № 1. – С. 81–85.
Varava L. M. *Modelyuvannya vyrobnychoyi stratehiyi na suchasnomu hirnychodobuvnomu pidpryyemstvi* [Simulation production strategy at the present mining enterprise] / L. M. Varava, A. A. Varava // Ekonomika promyslovosti. – Donetsk : IEP NAN Ukrayiny. – 2009. – № 1. – P. 81–85.
7. Довбня С. Б. Збалансована система показників як інструмент підвищення ефективності стратегічного управління підприємствами / С. Б. Довбня // Реформування економіки України: стан та перспективи: зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. – К. : МІБО КНЕУ, 2012. – С.

Dovbnya S. B. *Zbalansovana systema pokaznykiv yak instrument pidvyshchennya efektyvnosti stratehichnoho upravlinnya pidpryyemstvamy* [Balanced Scorecard as a tool to improve the efficiency of strategic management] / S. B. Dovbnya // *Reformuvannya ekonomiky Ukrainy: stan ta perspektyvy: zb. materialiv VII Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* – K. : MIBO KNEU, 2012. – P. 54 – 57.

8. Метеленко Н. Г. Систематизація внутрішніх факторів зростання та розвитку промислових підприємств / Н. Г. Метеленко // *Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць.* – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – Вип. 256, т.1. – С. 100 – 110.

Metelenko N. H. *Systematyzatsiya vnutrishnikh faktoriv zrostannya ta rozvytku promyslovykh pidpryyemstv* [Organizing internal factors of growth and development of industrial] / N. H. Metelenko // *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky: zb. nauk. prats.* – Dnipropetrovsk : DNU, 2009. – Vyp. 256, t.1. – P. 100 – 110.

9. Пономарено В. С. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія. / В. С. Пономарено, О. М. Тридід, М. О. Кизим – Х. : ВД «ІНЖЕК», – 2003 – 328 с.

Ponomareno V. S. *Stratehiya rozvytku pidpryyemstva v umovakh kryzy* [The development strategy of the company in Crisis]: Monohrafiya. / V. S. Ponomareno, O. M. Trydid, M. O. Kyzym – Kh. : VD «ІNZHEK», – 2003 – 328 p.

10. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізм, моделі: Монографія. / О. В. Раєвнева – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 496 с.

Rayevnyeva O. V. *Upravlinnya rozvytkom pidpryyemstva: metodolohiya, mekhanizm, modeli* [Enterprise Development Management: methodology, mechanism, model]: Monohrafiya. / O. V. Rayevnyeva – Kh. : VD «ІNZHEK», 2006. – 496 p.